

Prof. Krzysztof Skarbek
dziedzina sztuki plastyczne
dyscyplina sztuki piękne
Akademia Sztuk Pięknych
im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu
Wydział Malarstwa i Rzeźby

Wrocław 22.02.2020 r.

Recenzja

Akademia Sztuk Pięknych

im. Jana Matejki w Krakowie, Wydział Malarstwa

Pismo z dnia 06.11.2019 roku, informujące o wyznaczeniu mej osoby przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów recenzentem komisji habilitacyjnej do oceny osiągnięć Pana dr Bogumiła Książka (nr sprawy BCK-VII-L-10855/19)

Ocena dorobku artystycznego, dydaktycznego, badawczego i organizacyjnego

Bogumił Książek urodził się w Krakowie w 1974 roku. W latach 1994 – 2000 studiował malarstwo na ASP w Krakowie i filozofię na Uniwersytecie Jagiellońskim. W 2000 r. uzyskał dyplom z zakresu Malarstwa w pracowni prof. Sławomira Karpowicza na Wydziale Malarstwa z oceną bardzo dobrą. Asystentem został w 2009 r. Przeprowadził i obronił przewód doktorski w 2015 r. pt. „Narodziny Malarstwa” na Wydziale Malarstwa ASP w Krakowie – promotor prof. Roman Łaciak. Od 2017 r. podjął pracę na stanowisku adiunkta w pracowni Malarstwa Ściennego prof. Romana Łaciaka. Tworzy malarstwo sztalugowe, malarstwo ścienne i zajmuje się dydaktyką.

Mieszkając we Florencji od 2003 do 2009 r., współpracował z prof. Giuseppe Dell Debio i Roberto Buddini-Gattai. Realizował wówczas prace rekonstruktorskie i konserwatorskie fresków.

W 1998 r. założył galerię i klub studentów Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie „Klub pod Ręką”. Organizował tam wiele wystaw i wydarzeń artystycznych między innymi wystawa studentów St. Martins College z udziałem Hannah Rickards. Pokazywał swoje malarstwo na licznych wystawach w kraju i zagranicą.

W swoim dorobku posiada 16 wystaw indywidualnych i 31 zbiorowych. Do ostatnich należą: 2019 – Wystawa malarstwa pt. *Młodziankowie*, Spółdzielnia Ogniuwo, Cracow Art

Week, Kraków; 2019 – Wystawa malarstwa pt. *Pizzeria w Epoce Transformacji*, Galeria Wydziału Malarstwa ASP, Kraków. Prezentował swoje prace na znaczących wystawach zagranicznych, można wymienić tu kilka przykładowych takich jak:

2014 - Sandhofer Gallery, Salzburg, Austria; 2014 - Aprodi, Castello Acaya, Włochy; 2013 – Myth, Water and Vapour, Lisa Norris Gallery, London, Anglia.

Obrazy Bogumiła Książka umieszczone są w kolekcji Frissiras Muzeum w Atenach a także w prywatnych zbiorach w Polsce, Włoszech, Grecji i Wielkiej Brytanii. W dorobku pracy dydaktycznej posiada szereg ważnych dokonań.

Jest kuratorem wystaw malarstwa oraz pisze teksty do katalogów. Można wymienić interesujący tekst do wystawy debiutu Karola Palczaka w Galerii Potencja 2017 r.

Recenzował prace autorów dyplomów z zakresu Malarstwa na rodzimym wydziale: Justyny Polar, Joanny Tochman, Władysława Markowskiego, Piotra Starościca, Kaliny Horoń. Obejmował technicznym oraz merytorycznym nadzorem realizację dyplomu studiów uzupełniających – aneks do dyplomu z malarstwa ściennego studenta Jana Skarżyńskiego pt. „*Legendy Kraka*”, jak również murale zrealizowane podczas ćwiczeń semestralnych studentów IV roku w Pracowni Malarstwa Ściennego, Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Tematem były „*Miejsca i Historie Krakowa*”. Malarstwo to wykonane było w Społecznym Liceum im. Juliusza Słowackiego ul. Stradomska 10 w Krakowie, czerwiec 2017 r.

Był kuratorem na wystawie „*Wybranych dyplomów 2016 / 2017*” - Pałac Sztuki Kraków. Bogumił Książek wyróżnia się w swojej działalności dydaktycznej dużym zaangażowaniem. Podkreślić należy, że jest pracowitym i zdyscyplinowanym współpracownikiem prof. prof. Romana Łaciaka.

Uwidacznia się w tych działaniach twórczym zaangażowanie w pracę dydaktyczną jak i pełną pasji artystyczną. Wielokrotna współpraca przy prezentacjach malarstwa środowiska własnej uczelni oraz działalność organizacyjna może zjednywać mu uznanie. Przedstawiona dokumentacja dorobku artystycznego i dydaktycznego przez habilitanta jest wyrazem profesjonalnych a także autentycznych osiągnięć właściwych dla artystyczno, naukowej pracy akademickiej. Również intensywna aktywność na polu popularyzatorskim kultury i sztuki w kraju i zagranicą, umożliwiają stwierdzić zgodność z wymogami ustawy o stopniach naukowych.

Ocena autoreferatu i najważniejszych osiągnięć artystycznych

Istotną częścią oceny kandydata jest autoreferat. Opis teoretyczny traktowany jest w przewodzie habilitacyjnym jako świadectwo, pokazujące możliwości intelektualne dydaktyka, w tej propozycji napisane wszechstronnie jak również rzetelnie ujmujące badane zagadnienia. Należy stwierdzić, że jest ona prezentacją ideowej postawy twórczości Bogumiła Książka. Pokazuje również zawodowe kompetencje jako dydaktyka pracującego ze studentami, mającego wpływ na ich kształcenie i twórczy rozwój. Jego artystyczne poszukiwania są wieloznaczne i ciągle rozwijające się. W pracy teoretycznej oraz w cyklach obrazów analizuje i wyraża źródła swoich przeżyć.

Wewnętrzne analizy wyzwajające jego potencjał twórczy, przypominają mu o poczuciu odpowiedzialności artysty. Nawiązuje w swoich rozważaniach do przeżyć i doświadczeń z miejsc swojego dzieciństwa. Bogate, duchowe korzenie budujące jego tożsamość miały istotny wpływ na całość kształtującej się sylwetki artystycznej. W otwarty i szczerzy sposób zapoznaje nas z poszczególnymi etapami swojej twórczej drogi. Opis artystycznych dociekań tego opracowania koncentruje się zasadniczo na omówieniu doświadczeń studyjnych, wynikających z obserwacji charakterystycznych cech dwóch cykli malarskich zatytułowanych: „*Młodziankowie*” i „*Pizzeria w epoce transformacji*”. Są to 43 wybrane obrazy. Autor odwołuje się w tym cyklu do opisów biblijnych z księgi Daniela. Opisywanym *Młodziankom* kara w postaci ognia nie wyrządziła krzywdy, ale wzmocniła ich wiarę i przysporzyła zwolenników.

Jedną z prezentowanych fascynacji jest fotografia a właściwie jej inspirująca rola w kształtowaniu malarskich diagnoz o współczesnym świecie, przypominających historyczne narracje poruszających wydarzeń. Malarska interpretacja przekracza tu medium fotograficzne i pokazuje widzowi ukryte, osobiste emocje osób. Seria prac „*Młodziankowie*” przedstawia szereg portretów znanych, polskich polityków oraz dwóch reżyserów w młodym wieku.

Na bohaterów swoich opowieści malarskich wybrał postacie z różnych opcji politycznych. Scalająca forma malarska o wysokich walorach artystycznych może powodować uczucie sympatii, do wizerunków twarzy tych młodych osób. Pytania jakie próbuje postawić sobie artysta, mogą być pytaniami wobec odwiecznych antynomii.

Centralnie usytuowane głowy w kompozycjach na płótnach, pulsują malarską magią i wrażliwymi śladami pracy pędzla.. Dominanty ciemnych, nasyconych barw brązów, czy też na drugim planie błękitów, delikatnych żółcieni, różów pewnie kładzionych wyrazistą strukturą, pozbawiają kształty elementów drugorzędnych, na rzecz wyostrenia istotnych cech portretowanych osób. Kolor podlega tu coraz większemu skontrastowaniu wobec nieprzedstawiającego, niemego tła. Autor wskazuje jak można wizualne wrażenia i uczucia przeobrazić na bogaty język sugestywnych, barwnych znaczeń.

W twórczy i wrażliwy sposób poddaje swoje, historyczne inspiracje artystycznej transpozycji na płótnach. Koncentruje się na formalnych uzasadnieniach kolejnych warstw obrazu jak również ich celowości. Interesujące są też wnioski dotyczące zagadnienia wpływu różnorodnego oświetlenia na zmiany kształtu i koloru opisywanych, plastycznych zjawisk. Stosuje w malarstwie nowatorską technikę pokrywania farbami UV wierzchniej warstwy kompozycji. Po odpowiednim oświetleniu obrazu daje to niezwykle efekt, ujawniający drugie, właściwe znaczenia na nowo odkrywanych treści.

Przykładem zastosowania tej techniki może być praca pt. „59 x 75”. Autor nawiązuje tu do zaginionego w trakcie II Wojny Światowej płótna „*Portret młodzieńca*”, którego twórcą był Rafael Santi. Paradoksalnie odkrywamy na nowo znane dzieło oświetlając minimalistyczny, nie figuratywny obraz ultrafioletowymi promieniami. Następną pracą jaką można przywołać jest instalacja pt. „*Sobowtór*”, przedstawia ona w nieco hieratyczny sposób znaną postać kontrowersyjnego mężczyzny. Jego realistycznie namalowane i obnażone ciało, po odpowiednim zastosowaniu światła UV, prezentuje następną, wiele mówiącą warstwę więziennych tatuaży. Mogą one określić

ukrytą historię tej osoby.

Zawarte w tym opracowaniu spostrzeżenia, opinie i poglądy nawiązujące do problemów artystycznych i warsztatowych, przedstawiają rozpiętość umiejętności autora oraz wskazują na sferę jego artystycznych preferencji i pasji. Stanowią ważne komentarze do jego kreatywnych poszukiwań a także specyfiki opracowanej strategii artystycznej. Na wystawie „*Pizzeria w Epoce Transformacji*” w Galerii Wydziału Malarstwa ASP w Krakowie w 2019 r. razem z obrazem pt. „*Cichociemny profan*” z 2018 r. zestawiał dyptyk o charakterze abstrakcyjnym. Twórczo zastosowane również w tym przypadku światło UV, daje niezwykle efekt formalnej przemiany pierwotnego obrazu w odsłonięcie wizerunku sześciostopniowej drabiny. Ostatnim, siódmym stopniem, jest tu zaskakująco wmontowana świetlówka.

Technologiczne eksperymenty w niezwykle sposób wzbogaciły malarskie materie jego płócien. Jednym z bardziej istotnych środków wyrazu plastycznego jest w tym, twórczym myśleniu zmysłowa, strukturalna powierzchnia plamy barwnej, z dodaną warstwą barwy ultraviolet, jaka konstruuje dodatkowo powierzchnię obrazu. Wyróżnić także należy dyptyk zatytułowany „*Jeździec Polski*” z 2019 r. wykonany w technice kazeinowo olejnej. Kompozycja ta odwołuje się do dzieła „*Lisowczyk*” słynnego Rembrandta van Rijn. Prezentowana jest w oryginalny sposób, złożona z trzech części, sugeruje formę otwartej oprawy książki. Na wystawie zmontowana w sposób mogący zasugerować wyłamaną do tyłu książkę z pod której wypadają zakładki w postaci następujących obrazów. Zestaw prac malarskich Bogumiła Książka wchodzących w skład przewodu habilitacyjnego, jest konsekwentnie scalony z pracą pisemną. Sugestywne opisy w autoreferacie pokazują naturalne przejście od emocji do konstruowania własnego porządku świata.

Ta interesująca praca, w jakiej prezentuje on intuicje oraz inspiracje związane z powstawaniem swojego malarstwa a także fascynacje artystyczne, mające zasadnicze znaczenie dla kreowania jego sztuki, mogą spowodować refleksje o odwiecznych wartościach w nas samych.

Stara się być admiratorem tego co jest związane z malarskim doświadczeniem a także takiej postawy, która wskazuje na humanistyczny przekaz. Można dostrzec, że dyskutuje swoimi obrazami z niektórymi tendencjami we współczesnej sztuce wizualnej. W swoich rozważaniach usiłuje dotrzeć do ideałów pomiędzy duchowością i intelektem.

W oryginalnej i sugestywnej formie zaprezentował opis swoich twórczych zmagani z poszczególnych etapów powstawania obrazów. Wnikliwe i pieczołowite procesy budowania kolejnych,

malarskich warstw pokazują nam rozległą świadomość plastyczną kandydata.

Odnajdujemy tu szereg interesujących refleksji i wniosków wysnutych

z wieloletniego doświadczenia badawczego artysty, odnoszących się również do zagadnień filozoficznych. Stanowią one wartościowe dopełnienie do ogólnej wiedzy o założeniach i obowiązkach akademickich w dyscyplinie sztuk pięknych .

Pan dr Bogumił Książek rzetelnie posługuje się osobistym językiem do analizy własnych preferencji i założeń artystycznych celów. Można również zaobserwować, że prezentuje wysoki poziom fachowej wiedzy a także autorskich komentarzy. W jego malarstwie możemy dostrzec dojrzałe rozwiązania formy plastycznej jak również umiejętność budowania symbolicznej i znaczeniowej aury.

Temperament oraz charakter autora, odrębność jego umiejętności i twórczej fantazji cechuje autonomiczny sposób wypowiedzi artystycznej.

Dostrzec można więc w jego pracach chęć wypracowania własnej metodyki konstruowania malarskiego języka i rozwijających się umiejętności warsztatowych. Oryginalność Twórczości Bogumiła Książka akcentuje równowagę pomiędzy przekorną wrażliwością a świadomą analizą badanego problemu sztuki. Pragnie on wprowadzić odbiorców w świat własnych poglądów na temat malarstwa i jego możliwych ról we współczesnym świecie, w jakim ważnym czynnikiem może być zadawanie pytań niż wskazywanie gotowych rozstrzygnięć. Obrazy przedstawione w autoreferacie są wynikiem długoletniej, pogłębionej, malarskiej aktywności. Szeroka różnorodność warsztatowych umiejętności umożliwia artyście na przekraczanie rutynowych konwencji artystycznych. Przedstawia nam się dojrzały twórca, który opracował własne środki formy malarskiej. Dotychczasowe realizacje tego, wyrazistego malarza, prezentują poszukiwawcze zdolności, wydobycia walorów poznawczych w obecnych czasach. Analizowane działania twórcze wydają się być zwierciadłem przeświadczeń o meandrach skomplikowanych, społecznych relacji. Należy także stwierdzić, że wyniki opisywanej pracy habilitacyjnej uzewnętrzniają kompleksowe oraz humanistyczne treści.

Konkluzja

Na podstawie wysokiego poziomu zaprezentowanej pracy habilitacyjnej i przedłożonej dokumentacji, mogę stwierdzić, że wnosi ona wszechstronny wkład w rozwój dyscypliny sztuk pięknych. Ponadto przyczynia się do popularyzacji kultury i sztuki oraz kształtowania estetycznych postaw.

Dojrzałe kompetencje etyczne a także społeczne, wieloletni, znaczący dorobek artystyczny jak również dydaktyczny, w połączeniu z twórczą kreacją pozwala wnioskować z całym przekonaniem, że Pan dr Bogumił Książek spełnia wszelkie wymagania zgodnie

z ustawą o tytułach i stopniach naukowych, stawiane kandydatom do uzyskania stopnia doktora habilitowanego sztuki.

prof. Krzysztof Skarbek